

Dosarul nr. 2ra-687/23

2-18096006-01-2ra-18052023

Instanța de fond: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni – V. Botnaraș

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Dumitru Rață,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Dumitru Rață împotriva lui Iurie Guțu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
admis apelul declarat de către Iurie Guțu, reprezentat de avocatul Tatiana Roibu, s-a
casat hotărârea din data de 29 noiembrie 2021 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni,
cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a respins cererea de chemare în judecată,

a constatat:

La 06 septembrie 2018, Dumitru Rață a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Iurie Guțu privind încasarea datoriei în mărime de 1 300 dolari și taxa de
stat în mărime de 656 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Dumitru Rață a invocat că potrivit
recipisei din 21 septembrie 2015, scrisă autentic de către Iurie Guțu, acesta a luat cu
titlu de împrumut de la Dumitru Rață suma de 1 300 dolari, pe un termen de 3 luni.
Deoarece, Iurie Guțu în termenul acordat nu a restituit împrumutul, reclamantul a depus
prezenta acțiune.

Prin încheierea din data de 10 septembrie 2018 a Judecătoria Hîncești, sediul
Ialoveni, s-a acceptat în procedură cererea cu valoare redusă depusă de către Dumitru
Rață împotriva lui Iurie Guțu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată
(f.d. 9).

Iurie Guțu, în cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, a depus referință,
prin care nu a recunoscut acțiunea și a pledat pentru respingerea acesteia.

Prin încheierea din data de 12 decembrie 2018 a Judecătoria Hîncești, sediul
Ialoveni s-a dispus examinarea cauzei civile intentată la acțiunea lui Dumitru Rață
împotriva lui Iurie Guțu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, în
sedință publică cu citarea părților (f.d. 19).

Prin hotărârea Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni din 29 noiembrie 2021
cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Rață a fost admisă integral. S-a
încasat de la Iurie Guțu în beneficiul lui Dumitru Rață datoria contractuală în sumă de
1 300 dolari SUA, transferați în lei moldovenești la data executării hotărârii și taxa de

stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 656 lei (f.d.74,82-84).

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Iurie Guțu reprezentat de avocatul Tatiana Roibu (f.d.77).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 27 octombrie 2022, a admis apelul declarat de către Iurie Guțu, reprezentat de avocatul Tatiana Roibu, a casat hotărârea din data de 29 noiembrie 2021 a Judecătoriai Hîncești, sediul Ialoveni, cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Dumitru Rață împotriva lui Iurie Guțu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată (f.d.103,104-112).

La 09 februarie 2023 Dumitru Rață a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție recurs împotriva deciziei din data de 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. (f.d.115-126)

Prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a respins cererea lui Dumitru Rață cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea recursului, nu s-a dat curs cererii de recurs depusă de către Dumitru Rață, s-a comunicat lui Dumitru Rață despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 328 lei, stabilindu-i-se un termen de până la 13 martie 2023 (130-132).

Deoarece, în termenul acordat recurentul nu a înlăturat neajunsurile cererii de recurs, Curtea Supremă de Justiție prin încheierea din data de 22 martie 2023 a restituit cererea de recurs depusă de către Dumitru Rață (f.d.140-142).

Ulterior, la 12 aprilie 2023 Dumitru Rață a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție recurs împotriva deciziei din data de 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.149-152).

Totodată a expediat și o cerere privind punerea pe rol a cauzei civile, solicitând repunerea în termen sau prelungirea termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, menționând că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de recurs a fost recepționată, la adresa r-nul Hîncești, s. Bobeica, de către mama acestuia, care are o vârstă înaintată, cu probleme de sănătate.

La fel a informat instanța de recurs că adresa de domiciliu al acestuia este mun. Chișinău, Durlești, str. B. Zavatin,1, bloc A, ap. 8, iar adresa indicată în recurs este adresa care a fost indicată la începutul examinării cauzei civile și anume r-nul Hîncești, s. Bobeica (f.d.146-147).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul a fost declarat de către Dumitru Rață la 12 aprilie 2023.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Verificând temeiurile recursului completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Dumitru Rață, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 433 alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 27 octombrie 2022, fiind admis apelul declarat de Iurie Guțu, casată hotărârea din data de 29 noiembrie 2021 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Dumitru Rață împotriva lui Iurie Guțu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Curtea de Apel Chișinău la 20 decembrie 2022 a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei din data de 27 octombrie 2022. (f.d.114)

Dumitru Rață, în termen, și-a exercitat dreptul de atac al deciziei instanței de apel și la 09 februarie 2023 a expediat recursul în adresa Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a respins cererea lui Dumitru Rață cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de recurs, nu s-a dat curs cererii de recurs depusă de către Dumitru Rață, s-a comunicat lui Dumitru Rață despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 328 lei, stabilindu-i-se un termen de până la 13 martie 2023. (130-132)

Încheierea Curții Supreme de Justiție a fost expediată recurentului la adresa indicată de către acesta în recurs și care a fost recepționată la 02 martie 2023. (f.d.134-135)

În termenul acordat recurentul nu a înlăturat neajunsurile cererii de recurs, astfel Curtea Supremă de Justiție prin încheierea din data de 22 martie 2023 a restituit recursul depus de către Dumitru Rață.

Din lecturarea încheierii menționate rezultă că instanța de recurs a explicat recurentului că restituirea cererii de recurs nu împiedică declararea repetată a recursului după înlăturarea neajunsurilor cu respectarea celorlalte reguli stabilite de lege. Totodată, fiind atenționat că conform art. 434 din Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel, termenul respectiv fiind un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Ulterior, la 12 aprilie 2023, Dumitru Rață a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție recursul, cu anexarea dovezii de plată a taxei de stat la depunerea recursului, totodată, solicitând repunerea în termen sau prelungirea termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție. (f.d.146-147,149-152)

Instanța de recurs remarcă că anterior Dumitru Rață și-a exercitat dreptul de a contesta cu recurs decizia instanței de apel din data de 27 octombrie 2022, recursul fiindu-i restituit din motivul neîndepliniri în termen a indicațiilor instanței de recurs. Prin urmare, deja la data de 09 februarie 2023 cunoștea despre decizia contestată, (f.d. (126), însă abia la data de 12 aprilie 2023, după înlăturarea neajunsurilor a expediat recursul în adresa Curții Supreme de Justiție.

Conform art. 115 din Codul de procedură civilă prevede că la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

În conformitate cu art. 116 din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Dumitru Rață a solicitat repunerea în termenul de procedură și prelungirea termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, însă nu a indicat motivul omiterii termenului și nu a prezentat probe ce ar dovedi imposibilitatea acesteia de a contesta actele judecătorești în termen, însă a menționat că încheierea prin care instanța de recurs nu a dat curs cererii de recurs a fost recepționată de către mama acestuia, la adresa r-nul Hîncești, s. Bobeica, iar acesta domiciliază la o altă adresă decât cea indicată în recurs și anume mun. Chișinău, Durlești, str. B. Zavatin,1, bloc A, ap. 8.

Instanța de recurs subliniază că recurentul Dumitru Rață, din moment ce cunoștea despre decizia contestată urma să-și asume un rol activ, să urmărească cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Acesta urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și să se intereseze de soarta recursului depus la data de 09 februarie 2023, să comunice instanței de recurs adresa la care instanța de recurs îi poate notifica actele de procedură și să înlătore neajunsurile în termenul acordat.

Drept urmare, instanța de recurs evidențiază că Dumitru Rață nu a invocat nici un motiv plauzibil de omitere a termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Nu poate fi reținut drept justificativ, în sensul repunerii în termenul de înlăturare a neajunsurilor, argumentul recurentului precum că încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2023, prin care s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor din recurs, ar fi recepționat-o mama sa, care are o vârstă înaintată. Cu atât mai mult că Dumitru Rață nu a dovedit că chiar dacă mama dânsului ar fi recepționat această corespondență nu ar fi înțeles natura și caracterul acesteia.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că nerespectarea termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție se datorează în exclusivitate din comportamentul recurentului.

La caz, se rețin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al

nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Cât privește solicitarea prelungirii termenului de procedură pentru recursul depus la 09 februarie 2023, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că prelungirea termenului de procedură poate avea loc doar în condițiile în care acea procedură nu a fost încheiată.

Respectiv, în condițiile în care procedura punerii pe rol a recursului din 09 februarie 2023 s-a finalizat cu încheierea Curții Supreme de Justiție din data de 22 martie 2023 prin care s-a restituit recursul, repunerea în termenul de procedură și prelungirea termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție nu poate avea loc.

În aceste circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de către Dumitru Rață privind repunerea în termen sau prelungirea termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Având în vedere că prezentul recurs a fost declarat abia la 12 aprilie 2023, cu încălcarea evidentă a termenului legal prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă, iar recurentul în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă nu a solicitat repunerea în termen a acestui recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Instanța de recurs reține că, respectarea de către părți a termenelor legali, constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției. Admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considerarea

recursului inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Conform celor expuse, în temeiul art. 115, art. 116, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1), lit. b), art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea depusă de către Dumitru Rață privind repunerea în termen sau prelungirea termenului de înlăturare a neajunsurilor stabilite prin încheierea din data de 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Dumitru Rață împotriva deciziei din data de 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă